

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/242/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814203544
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7814203544.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zast. Advokátska kancelária ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom Bratislava, Justičná 9, IČO: 36 789 615, proti žalovanému S. G., nar. XX.X.XXXX, trvale evidovaný v registri obyvateľov na adrese S., o zaplatenie 1.002,09 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 12C 106/2014-109 z 19.9.2016 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) rozsudkom žalobu zamietol, stranám sporu náhradu trov konania nepriznal a občianskemu združeniu Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“ priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalobcovi.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 1.002,09 €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 26,28 % ročne zo sumy 643,38 € za obdobie od 9.4.2014 do zaplatenia ako aj náhrady trov konania.

3. Žalobca skutkovo žalobu odôvodnil tým, že dňa 15.12.2006 uzavrel so žalovaným úverovú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru č. 5912021309, na základe ktorej poskytol žalovanému revolvingový úver (ďalej len „RÚ“) so schválený úverový rámcom 680 €. Neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy boli Úverové podmienky žalobcu (ďalej len „ÚP“), Metodická príručka ku kreditnej karte a Sadzovník poplatkov a odmien. S uvedenými bol žalovaný oboznámený a podpisom úverovej zmluvy bol nimi aj viazaný. Žalovaný bol povinný v zmysle úverovej zmluvy vykonávať splátky čerpaných súm vo výške 4 % z vyčerpanej čiastky úverového rámca. Výška pravidelnej mesačnej splátky sa menila v závislosti od výšky nesplatennej dlžnej čiastky. V zmysle ÚP, v časti podmienky splácania úveru, ak bola vypočítaná výška splátky nižšia ako 12 €, čiže tzv. splátkové minimum, platilo, že splátka bola uhrádzaná v tejto minimálnej výške. K RÚ bola vydaná kreditná karta Tesco, ktorá umožnila žalovanému čerpať úver vždy do výšky nevyčerpaného úverového rámca. Vzhľadom k tomu, že žalovaný sa dostal do omeškania, domáha sa žalobca okrem zaplatenia istiny, úrokov z úveru, aj úroku z omeškania. Súčasťou uplatneného nároku je aj dlžné poisťné vo výške 11,45 €. V následnej písomnej špecifikácii žalobného nároku žalobca argumentoval, že žalovaný bol povinný celý čerpaný úver a svoje záväzky voči žalobcovi splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že sa dostal do omeškania so splateným aspoň dvoch splátok alebo splatením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Žalovaný sa dostal do omeškania s platením splátok dňa 20.5.2011, 20.6.2011, 20.7.2011, 20.8.2011 a 20.9.2011 a celý zostatok čerpaného úveru sa stal splatným 27.9.2011, čo vyplýva z predloženého splátkového kalendára. Nárok žalobca vyčíslil ako dlžnú istinu vo výške 643,38 €, ktorá predstavovala rozdiel medzi čerpanou čiastkou a sumou, ktorú žalovaný zaplatil na istinu (930,64 mínus 287,26), ďalej pozostávala z úroku z úveru vo výške 347,38 €, vyčísleného vždy zo základu splátky k príslušnému dátumu, pričom

táto suma je rozdielom medzi vyúčtovaným úrokom z úveru vo výške 631,40 € a uhradenou časťou úroku z úveru vo výške 284,02 €, ktorý bol vypočítaný zo základu splátky vo výške úrokovej sadzby vyplývajúcej z bodu 40 úverovej zmluvy (26,28 % ročne). Poistné vo výške 11,45 € bolo vypočítané ako rozdiel medzi vyrubným poistným 34,35 € a poistným zaplateným žalovaným vo výške 22,90 €. Išlo o poistenie výdavkov - balíček plus 2,29 € mesačne.

4. Žalovaný zásielky súdu nepreberal, vo veci sa nevyjadril, preto mu súd v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku ustanovil opatrovníka. Po 1.7.2016, t.j. po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku súd konal bez ustanoveného opatrovníka.

5. V priebehu konania oznámil dňa 20.5.2014 vstup do konania vedľajší účastník Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, so sídlom v Prešove, ktorý v písomnom podaní poukázal na nesúlad úverovej zmluvy so zákonom o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z., pretože aj zmluva o RÚ musí obsahovať zákonom stanovené náležitosti, medzi ktoré patrí uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len „RPMN“), pretože v prípade absencie tohto údajja, sa takáto zmluva považuje za bezúročnú a bezpoplatkovú. Rovnako musí zo zmluvy vyplývať stanovenie podmienok, za ktorých môže byť ročná úroková sadzba zmenená, doplnená. Pre absenciu týchto náležitostí je možné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový. Ďalej uviedol, že žalovaný čerpal úverové prostriedky formou výberu z bankomatu a platbami kartou. Poslednú transakciu uskutočnil v marci 2011. Výzvou z 27.9.2011 vyzval žalobca žalovaného na splatenie celého úveru vo výške 769,56 €. Termín splatnosti mesačnej splátky bol dohodnutý k 20. dňu v mesiaci. V súvislosti s tým vzniesol námietku premlčania celej pohľadávky, pretože žalovaný čerpal úver v období od 9.1.2010 do marca 2011. U každej vyčerpanej sumy bol povinný splatiť sumu v mesačných splátkach, pričom splatnosť nastala vždy nasledujúcim dňom po uplynutí doby splatnosti, čo vyplýva z úverovej zmluvy. U každej splátky začína plynúť premlčacia doba samostatne. Táto doba uplynie po troch rokoch odo dňa, keď sa právo mohlo prvýkrát vykonať. Z toho vyplýva, že pri každom výbere peňažných prostriedkov, žalovaný bol povinný výber splatiť 20. dňom nasledujúceho mesiaca. Pokiaľ tak neurobil, žalobca sa mohol domáhať práva na zaplatenie až prvým dňom po splatnosti takejto splátky. Pokiaľ došlo k výberu z bankomatu 9.1.2010, splátka mala byť zaplatená 20.1.2010 a 21.1.2010 mohlo byť právo vykonané po prvý raz. V prípade žalovaného bola posledná transakcia vykonaná v marci 2011 a z toho vyplýva, že úver bol splatný dňom 20.3.2014. Trojročná premlčacia lehota uplynula dňom 21.3.2014 a žaloba bola podaná na súd dňa 14.4.2014, tzn. po uplynutí premlčacej lehoty. Pokiaľ žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie úveru až písomným podaním zo dňa 27.9.2011, dostal by sa spotrebiteľ do nevýhodnejšieho postavenia, ak by došlo k posunutiu splatnosti splátok, ktoré sa stali splatnými už v minulosti.

6. Súd po právnom posúdení veci podľa § 100 ods. 1, 2, § 101, § 103 prvá veta Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) dospel k záveru, že námietka premlčania je dôvodná. Konštatoval, že všeobecná premlčacia doba je trojročná, nemožno ju jednostranne predĺžiť ani skrátiť a plynie odo dňa keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Plnenie bolo dohodnuté v splátkach, preto je možné od dlžníka žiadať len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou podľa dohody účastníkov. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie a z toho dôvodu pre každú z nej plynie trojročná premlčacia doba.

7. Podľa žalobcom predloženého prehľadu splátok k danej zmluve žalovaný začal s čerpaním peňažných prostriedkov dňa 9.1.2010 a poslednú transakcia vykonal dňa 11.3.2011, kedy platil kartou. Od uvedeného obdobia neboli čerpané žiadne peňažné prostriedky, boli vykonávané úhrady zo strany žalovaného sporadicky vo výške 30 € a to aj do zosplatenia ako aj po zosplatení. Ku dňu posledného čerpania vyčerpal žalovaný sumu 936,20 € a k tomuto obdobiu zaplatil na splátkach len sumu 460 €, ďalšie splátky realizoval v období po splatnosti poslednej splátky v máji 2011, po zosplatení (27.9.2011) vykonal 6 úhrad po 30 €. Súd konštatoval, že pokiaľ došlo k poslednému čerpaniu splátky 11.3.2011, najbližšia doba splatnosti bola 20.3.2011. Prvý deň, kedy sa mohlo právo uplatniť bolo 21.3.2011. Trojročná lehota plynula do 21.3.2014, pričom žalobca žalobu podal dňa 14.4.2014, tzn. po uplynutí premlčacej lehoty. Súd ako právne irelevantnú vyhodnotil výzvu žalobcu z 27.9.2011 na zaplatenie celého dlhu, pretože posledná čerpaná suma bola datovaná do 11.3.2011 a žalobcovi nič nebránilo, aby si uplatnil nároky voči žalovanému odo dňa splatnosti poslednej čerpanej sumy. Žalobu preto z dôvodu uplynutia premlčacej doby zamietol.

8. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP. V konaní bol žalobca neúspešný, úspech v konaní mal žalovaný, ktorému však žiadne trovy konania nevznikli, preto súd nepriznal náhradu trov konania žiadnemu zo strán sporu.

9. Súd ďalej uviedol, že počas konania vystupoval na strane žalovaného pôvodne vedľajší účastník, od účinnosti CSP intervenient, preto rozhodoval o náhrade uplatnených trov konania intervenientom v súlade s ust. § 251 CSP, podľa ktorého trovami konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

10. Súd preto skúmal účelnosť a odôvodnenosť uplatnených trov intervenientom, ktorý oznámil vstup do konania 20.5.2014 a k žalobe sa vyjadril dňa 12.9.2014. Podstatou jeho vyjadrenia bola námietka neprijateľnosti zmluvných podmienok a ich nesúlad so zákonom č. 258/2001 Z.z., čo má za následok posudzovanie úveru ako bezpoplatkového a bezúročného. Súčasne vzniesol aj námietku premlčania. Súd dôvodil, že vyjadrenie intervenienta v tomto prípade viedlo k úspechu žalovaného v konaní, pretože súd žalobu zamietol z dôvodu premlčania nároku žalobcu. Keďže súčasná právna úprava Civilného sporového poriadku neupravuje náhradu trov štátu, súd za použitia princípu podľa čl. 4 CSP, posúdil vec podľa ustanovenia, ktoré svojím obsahom a účelom sa javí byť najbližšie posudzovanej veci. V danom prípade je to ust. § 255 CSP o náhrade trov konania, kde sa posudzuje náhrada trov v zmysle pomeru úspechu vo veci. V zmysle vyššie uvedeného citovaného ustanovenia, súd priznal náhradu trov intervenientovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške nároku bude rozhodnuté v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

11. Rozsudok v celom rozsahu napadol včas podaným odvolaním žalobca z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok a vec vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne aby odvolací súd zmenil rozsudok tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu. Uplatnil si náhradu trov konania na súde prvej aj druhej inštancie. Odvolateľ za nesprávne považuje posudzovanie premlčacej lehoty od každej splátky zvlášť, vytýkal súdu, že nedostatočne vyhodnotil skutkový stav, keď nebral do úvahy zosplatnenie úveru. Dôvodil, že úverová zmluva je absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom, ktorý sa vždy spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“) bez ohľadu na povahu účastníkov, preto aj daný právny vzťah sa medzi sporovými stranami riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka, ktorý je lex specialis k Občianskemu zákonníku. Pretože ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, na predmetnú úverovú zmluvu treba aplikovať aj zákon 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy a ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy. Citujúc ust. § 392 ods. 2 ObZ, § 53 ods. 9, § 565 OZ poukázal na ust. § 2 Hlavy 7 svojich Úverových podmienok, tvoriacich neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy, s ktorou sú pevne spojené, podľa ktorých klient je povinný celý čerpaný úver splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že sa oneskoril s plnením aspoň dvoch splátok alebo sa oneskoril s plnením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Vychádzajúc z cit. zákonných ustanovení a svojich úverových podmienok v dôsledku omeškania žalovaného s úhradou jeho záväzkov ho žalobca vyzval listom z 27.9.2011 na zaplatenie zostatku dlžnej sumy úveru v lehote 15 dní. Žalovaný neplnil, preto žalobca uplatnil zaplatenie celej zvyšnej časti úveru s prísl. na súde dňa 14.4.2014. Žalobca zdôraznil, že podľa § 53 ods. 9 OZ mohol uplatniť právo vyplývajúce z § 565 OZ (zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania žalovaného zo zaplatením splátky, pričom toto právo mohol uplatniť len ak naň žalovaného upozornil v lehote nie kratšej ako 15 dní. V preskúmvanej veci žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie celej dlžnej sumy až po uplynutí troch mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky a zároveň odo dňa, kedy bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie celej dlžnej sumy do dňa podania žaloby uplynulo viac ako 15 dní. Až naplnením týchto zákonných ustanovení mohol žalobca prvýkrát uplatniť svoj nárok na súde, a teda premlčacia doba nemohla začať plynúť skôr ako naplnením citovaných zákonných podmienok. Je preto nesporné, že k splatnosti celej zvyšnej časti úveru došlo dňa 27.9.2011. S poukazom na ust. § 392 ods. 2 ObZ a ust. § 53 ods. 9 OZ premlčacia lehota začala plynúť od 15. dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru, t.j. 15. deň odo dňa 27.9.2011, teda dňom 12.10.2011 a táto je podľa žalobcu v zmysle § 397 ObZ 4-ročná. Preto premlčacia doba uplynula dňa 12.10.2015. Aj keby išlo o trojročnú premlčaciu dobu (s čím žalobca nesúhlasí), aj tak by jeho pohľadávka nebola premlčaná.

12. Žalovaný bol v odvolacom konaní nečinný.

13. Dňa 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ktorý platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§ 470 ods. 1 CSP).

14. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia tohto zákona, zostávajú zachované.

15. Pri zmenách právnych predpisov procesnoprávnej povahy platí zásada (vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku výslovne vyjadrená v § 470 ods. 1 CSP), že nové procesné právo (jeho zmeny) platí odo dňa nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy (Civilného sporového poriadku) i pre konania (spory) začaté pred nadobudnutím jej účinnosti.

16. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016, ďalej len „CSP“), prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a zistil, že odvolanie je podané dôvodne, preto rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

17. Odvolateľ uviedol odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, ktoré sú podľa názoru odvolacieho súdu čiastočne dané.

18. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke, a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

19. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvého stupňa založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 191 a nasl. CSP.

20. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

21. K odvolacej námietke žalobcu, že v prejednávanej veci mal súd uplatniť 4-ročnú premlčaciu dobu podľa § 397 ObZ odvolací súd poukazuje na znenie ust. § 52 ods. 2 OZ (v znení účinnom od 1.5.2014), podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

22. V posudzovanej veci súd musel brať do úvahy, že ide o právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, z čoho vyplýva, že vždy sa prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to aj v prípade, keď ide o tzv. absolútny obchod. V tejto konkrétnej veci to znamená, že premlčanie sa posudzuje podľa Občianskeho zákonníka a premlčacia doba je trojročná. Odvolací súd poznamenáva, že citované ustanovenie nadobudlo účinnosť 1. mája 2014, a právny predpis, ktorého je súčasťou, nemá prechodné ustanovenie. To znamená, že od jeho účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené

pred týmto dňom a aplikuje sa vo všetkých konaniach t.j. aj začatých pred dátumom 1. mája 2015 (princíp okamžitej aplikability procesno-právnych noriem, vid' napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3 M Cdo 9/2014, 3 M Cdo 12/2014, 3 M Cdo 14/2014, 8 M Cdo 3/2015, 4 M Cdo 17/2014, 8 M Cdo 3/2015, 8 M Cdo 13/2014). Táto odvolacia námietka žalobcu teda nie je dôvodná.

23. Súd prvej inštancie zamietol žalobu vychádzajúc z právneho názoru, že k poslednému čerpaniu splátky došlo 11.3.2011, najbližšia doba splatnosti bola 20.3.2011. Prvý deň, kedy sa právo mohlo uplatniť bol 21.3.2011 a trojročná lehota plynula do 21.3.2014. Žalobca však žalobu podal až 14.4.2014, t.j. po uplynutí premlčacej doby. Za právne irelevantnú považoval súd výzvu žalobcu z 27.9.2011 na zaplatenie celého dlhu, pretože posledná čerpaná suma žalovaným bola dňa 11.3.2011 a žalobcovi nič nebránilo, aby si uplatnil nárok voči žalovanému odo dňa splatnosti posledne čerpanej sumy.

24. Podľa § 100 ods. 1 veta prvá OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110).

25. Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

26. Podľa § 103 ods. 1 OZ ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začína plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

27. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 53 ods. 9 OZ).

28. Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

29. Zmyslom a dôsledkom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti (zosplatnenia úveru) je to, že splátky, ktoré boli pôvodne dohodnuté s konkrétnou splatnosťou v budúcnosti sa v dôsledku tohto inštitútu stanú splatnými už skôr. Žalobca využil túto možnosť vyplývajúcu z jeho úverových zmluvných podmienkach platných od 1.11.2009, v ktorých je v Hlave 7, § 2 zakotvené, že klient je povinný celý čerpaný úver a všetky svoje záväzky splatiť spoločnosti na jej požiadanie, v prípade, že sa oneskoril s platením aspoň dvoch splátok, alebo sa oneskoril s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Treba však zdôrazniť, že zosplatnenie úveru nemá vplyv na plynutie premlčacej doby už splatných splátok pred predčasným zosplatnením úveru (§ 103 veta prvá OZ). Vyhlásením mimoriadnej splatnosti začína plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky pre splátky, ktorých splatnosť ešte nenastala. Pokiaľ ide o splátky splatné pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti, nenastáva pri nich opätovne nová doba ich splatnosti a tým nezačína plynúť nová premlčacia doba od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Takýmto výkladom by totiž mohlo dôjsť ku situácii, že by pri premlčanej splátke začala plynúť nová premlčacia doba v dôsledku vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, čo je neprípustné.

30. Podľa právnej teórie pod premlčaním práva rozumieme oslabenie práva spočívajúce v tom, že po uplynutí premlčacej lehoty, v ktorej sa právo neuplatnilo, súd nemôže priznať veriteľovi premlčané právo, ak dlžník vznesie námietku premlčania. Vo všeobecnosti platí, že ak zákon neustanovuje inak, platí všeobecná právna úprava (§ 101 OZ). Okamih, kedy je možné právo vykonať po prvý raz, treba rozumieť ako možnosť uplatniť právo spôsobom, ktorým právny poriadok umožňuje realizáciu práva vynútiť verejnou mocou, teda podaním žaloby na súd. Actio nata je spravidla spájaná so splatnosťou (zročnosťou) dlhu, t.j. dňom, keď mal dlžník prvýkrát splniť dlh, resp. začať s jeho plnením, bez ohľadu na to, ako dlh vznikol. Pre tento okamih nie sú rozhodujúce subjektívne skutočnosti na strane oprávneného subjektu ale to, či z hľadiska objektívnych skutočností už nastal rozhodujúci okamih, kedy bolo možné právo vykonať po prvýkrát. Splatnosť môže byť určená dohodou, právnym predpisom alebo rozhodnutím príslušného orgánu. V súvislosti s právnou úpravou plynutia času v zmysle § 122 OZ je potrebné rozlišovať medzi lehotou hmotnoprávnou a procesnoprávnou, pričom premlčacia doba je hmotnoprávnou lehotou, ktorej charakteristickým znakom (okrem úpravy v Občianskom zákonníku) je

to, že jej dodržanie je v zásade naplnené vtedy, ak úkon, ktorého včasnosť je potrebné posúdiť, bol doručený jeho adresátovi.

31. V prejednávanej veci ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súd nedostatočne skúmal včasnosť žalobcom uplatneného nároku, ak premlčanie nároku žalobcu ustálil len na základe údaju, kedy žalovaný naposledy čerpal z poskytnutého objemu revolvingového úveru (11.3.2011). Pre ustálenie začiatku plynutia premlčacej lehoty podľa vety druhej § 103 OZ začína plynúť premlčacia doba odo dňa zročností nesplnenej splátky (a nie od čerpania časti úveru) ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh. Súd v preskúmvanej veci nezisťoval, pre nesplnenie ktorej splátky pristúpil žalobca k zosplatneniu celého úveru. Skutočnosť, že žalovaný naposledy čerpal z úveru 11.3.2011 a splátky mal hradiť k 20 dňu mesiaca, ešte neznamená, že nemal na úvere aj iné nezaplatené splátky.

32. Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že pokiaľ súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nezohľadnil (resp. to nevyplýva z jeho rozhodnutia) rozhodujúce skutočnosti vyplývajúce z aplikácie § 53 ods. 9 a § 565 OZ, a tak dospel k právnomu názoru o premlčaní nároku žalobcu, je jeho rozhodnutie predčasné a nepreskúmateľné.

33. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude opätovne vyhodnotiť, kedy žalobcovi vzniklo právo uplatniť si svoj nárok žalobou na súde (actio nata), teda či je sporná časť nároku žalobcu uplatnená v lehote alebo je premlčaná.

34. Do konania v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (do 30.6.2016) vstúpilo občianske združenie Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“ ako vedľajší účastník na strane žalovaného (§ 93 ods. 2 O.s.p.), ktorý dňa 12.9.2014 okrem iného vzniesol námietku premlčania a uplatnil si náhradu trov konania. Po námietke vstupu vedľajšieho účastníka do konania, ktorú uplatnil žalobca dňa 2.9.2015, súd uznesením 12C 106/2014-94 z 11.5.2016 pripustil vstup vedľajšieho účastníka do konania. Tento vedľajší účastník mal v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník (§ 93 ods. 4 O.s.p.), teda v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vystupoval, mal aj nárok na náhradu trov konania (ktoré vznikli do 30.6.2016).

35. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie (19.9.2016) od 1.7.2016 účinný Civilný sporový poriadok nepozná inštitút vedľajšieho účastníka.

36. Podľa § 81 CSP intervenient je ten, kto sa zúčastňuje na konaní popri žalobcovi alebo žalovanom a má právny záujem na výsledku konania.

37. Nepovažuje sa však za intervenienta právnická osoba, ktorá vystupuje v spore na ochranu práv spotrebiteľa. Takáto právnická osoba, pokiaľ v konaní vystupuje má postavenie osobitného subjektu konania (§ 95 CSP). O pribratí takéhoto subjektu do konania rozhodne súd, ak s tým strana, na ochranu práv ktorej má vystupovať, súhlasí.

38. Poukazujúc na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne označil v záhlaví svojho rozsudku občianske združenie Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“ ako intervenienta.

39. Pokiaľ súd prvej inštancie priznal náhradu trov združeniu argumentujúc účelnosťou vynaložených trov pre vznesenú námietku premlčania a odkazom na neprijateľné podmienky, odvolací súd poukazuje na to, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bolo účinné ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (v znení účinnom od 1.5.2014), podľa ktorého súd ex offio musel prihliadnuť na premlčanie alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie bez toho, aby sa ho spotrebiteľ dovolal.

40. Pretože súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav, odvolací súd zrušil rozhodnutie ako predčasne vydané a vrátil mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie, v ktorom rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

41. Nové rozhodnutie súd riadne odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP tak, aby bolo zrozumiteľné, presvedčivé a preskúmateľné, a aby sa dôsledne vysporiadalo so všetkými skutkovo a právne

relevantnými otázkami riešenými v konaní, pričom sa musí vyporiadať tiež so skutočnosťami, ktoré žalobca uviedol v podanom odvolaní.

42. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, a to z dôvodov uvedených v ust. § 420 CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.